

LA CEE I EL DIÀLEG EURO-ÀRAB

La Comunitat Econòmica Europea (CEE) es va fundar el 1958, en un mal moment dins les relacions entre alguns dels seus membres i les nacions àrabs. El posicionament europeu respecte de la guerra Àrab-Israelí de 1967 no va millorar les relacions, i al mateix temps va demostrar que, tot i estant les nacions comunitàries compromeses econòmicament amb els països àrabs, políticament estaven amb l'Estat d'Israel.

Paral·lelament a l'esforç de l'últim tram negociador que va conduir a la primera ampliació comunitària (1), la CEE intenta engegar una política que globalitzi les seves relacions amb els països mediterranis, àrabs o europeus (2). Posteriorment, i arran de la guerra Àrab-Israelí de 1973, es van sentar les bases per a un nou i millor enteniment entre la CEE i els països membres de la Lliga Àrab, generalitzant així les relacions que fins aleshores només es mantenien amb alguns d'ells.

Pressions àrabs

El boicot petroler portat a terme pels productors àrabs a l'octubre de 1973 contra nacions occidentals -pel seu recolçament sota veu a Israel-, va posar certes qüestions sobre la taula: el grau d'eficàcia de l'arma del petroli; la fragilitat del subministrament energètic europeu, i l'escàs o quasi bé nul paper que l'Europa dels "nou" jugava en el marc internacional, i més concretament a l'Orient Mitjà. Si donem un cop d'ull als aconteixements posteriors, l'embargament del petroli pot ser considerat com la principal espoleta i el motor de l'anomenat diàleg euro-àrab.

Els països europeus i el Japó, quan van ser conscients de la seva forta dependència del petroli àrab i de les conseqüències negatives que podria tenir una prolongada reducció de la producció de petroli per al món industrialitzat, i per tant, per ells (3), van pressionar als Estats Units per a que obligués a Israel a signar la pau (4). Al mateix temps, van expressar les seves simpaties a la causa àrab per intentar millorar la seva imatge a la zona.

Els països àrabs moderats van criticar l'actitud nord-americana de fort recolçament a Israel i d'insensibilitat amb la causa àrab, però no desitjaven, pel contrari, una presència soviètica més gran a

la zona. D'aquí que la cimera àrab d'Argel (26-28 de novembre de 1973, posterior a la guerra del Yon Kippur) fós una crida a la vella Europa tot recordant que "ella estava lligada als països àrabs pel Mediterrani, amb profundes afinitats de civilització i per interessos vitals que no podien desenvolupar-se més que en el marc d'una cooperació confiada i mutua-ment avantatjosa".

Els països comunitaris van rebre el missatge i a la cimera de Copenhague (desembre 1973) elaboren un comunicat en el qual es posa de manifest "la importància de l'obertura de negociacions amb els productors de petroli, en un marc legal que compregui una cooperació ampla". Els primers passos pel llançament del diàleg euro-àrab estaven donats.

Tot i això va haver de passar cert temps abans que el diàleg fos una realitat. Els països àrabs reunits a Rabat (1974) van decidir que l'Organització per a l'Alliberament de Palestina (OLP) fos el 21è membre en les negociacions amb la CEE. Aquest fet, de conseqüències polítiques molt més enllà de les previstes, va retardar l'atansament entre els dos grups de països i va crear un "impasse" que posteriorment es va solucionar amb el "Compromís de Dublín", en el qual s'acordava que no hi hauria països individuals a les negociacions, sinó dos grups, cadascun lliure d'escollir els seus representants.

Salvats doncs aquests contratemps, es realitza a El Caire (juny 1975) la primera reunió -a nivell d'experts- del diàleg euro-àrab. Amb gran intensitat de treball i amb major o menor voluntat política (segons vagin els aconteixements internacionals) se celebren altres reunions, fins arribar al trencament del diàleg.

La signatura dels acords de Camp David (març 1979) provoca en el conjunt

dels països de la Lliga Àrab un desconcert que es reflexa, entre d'altres actes (5), en l'estancament del diàleg euro-àrab.

La Comunitat, arran d'aquesta ruptura, s'ha mostrat disposta a una reanudació dels contactes. A finals de 1979 i començaments de 1980 es van realitzar trobades entre representants de la Comissió i el secretari general de la Lliga Àrab. Entre les condicions per establir el diàleg estava la d'entablar discussions a nivell polític i no tan sols econòmic.

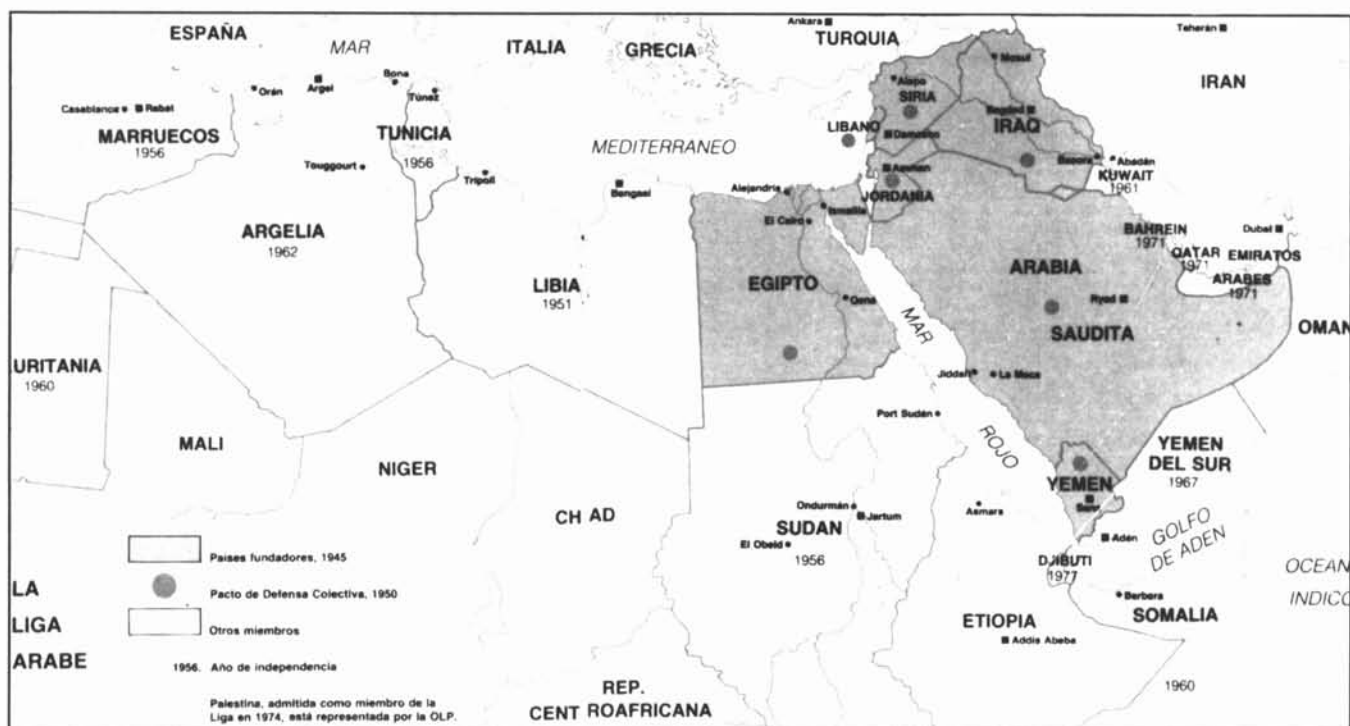
Producte d'aquests encontres és la Declaració de Venècia (juny 1980), en la qual els "nou" manifesten, referint-se al diàleg euro-àrab, "la necessitat de desenvolupar la dimensió política i l'oportunitat d'una reunió a nivell polític entre les dues parts". Aquesta reunió té lloc a Luxemburg (12 i 13 de novembre de 1980), i allí es formulen les orientacions per a reiniciar el diàleg a tots els nivells. També es va acordar la realització d'una nova reunió amb contingut polític i econòmic, abans de l'estiu de 1981.

Intent frustrat

Però, tot i els esforços realitzats, la reunió ministerial va tenir que ser aplaçada dues vegades, a causa de les dissensions aparegudes entre els països àrabs, arran de la presentació per l'Àrabia Saudita del Pla FADH per a l'Orient Mitjà.

Si veiem els fets dona la sensació que Europa no passa de ser un convidat de pedra pel que fa als aconteixements de l'Orient Mitjà, ja que l'inici del diàleg es porta a terme gràcies a una reivindicació àrab, i el seu estancament, a la signatura d'un tractat de pau patrocinat pels Estats Units.

No és fins la cimera de París del desembre de 1989 que es decideix donar un nou impuls al diàleg euro-àrab. L'actual crisi del Golf ha demostrat no tan sols la necessitat de l'esmentat diàleg, sinó també la de la seva potenciació. Més d'un soci comunitari ha fet darrerament comentaris respecte d'aquesta necessitat. Tot i que la CEE sembla estar d'acord amb el relançament, les postures dels estats membres davant la crisi no són uniformes. Els graus d'implicació en la

solució del conflicte són diferents. Si, per exemple, com a nivell d'implicació donem un cop d'ull a les declaracions i a les tropes enviades a la zona, així com les missions encomanades a aquestes, veiem que no assumeixen la mateixa responsabilitat el Regne Unit, França, Itàlia o Espanya, per citar uns quants. La fermesa del Regne Unit contrastava amb l'ambigüitat de França, que sols ha canviat d'actitud després de l'assalt de la seva ambaixada a Kuwait.

Cal resaltar també que mentre el diàleg euro-àrab -una de les vies proposades per a trobar solucions al conflicte- es realitza dins l'àmbit comunitari, totes les mesures portades a terme per a pressionar a l'Irak es discuteixen en el marc de la UEO, organització a la qual no pertanyen tots els països comunitaris.

La CEE s'ha mostrat en aquesta crisi més cohesionada que en d'altres, però no ha pogut evitar el fet que sortissin a

la llum certes divergències -diferents posicionaments del Regne Unit, França i Espanya- i incoherències -enviar tropes per decisió de la UEO quan no hi ha cap estructura de comandament que les coordini.

J. M. Celorio

NOTES

- (1) Al 1973 s'adhereixen a la CEE el Regne Unit, Irlanda i Dinamarca.
- (2) Des de la seva creació la CEE va tenir unes relacions especials, per raons històric-econòmiques, amb el Marroc i amb Tunísia. També va signar acords preferencials amb països europeus amb possibilitats d'adherir-se a la CEE (acord amb Grècia 1961, Turquia 1963).
- (3) L'amenaça àrab de 1973 consistia, per una banda, en reduir tots els mesos la producció de petroli en un 5%, fins que se solucionés el conflicte dels territoris àrabs ocupats, i per l'altra, a embargar les vendes als EEUU i a Holanda.
- (4) Israel va ser durament criticat pels països europeus per la seva negativa a complir la treva i sitiar al Tercer Exèrcit Egipci al dia següent d'acceptar la Resolució 338 de les Nacions Unides, en la qual s'establia la fi de les hostilitats.
- (5) La signatura per part d'Egipte de la pau amb Israel provoca l'expulsió d'aquesta nació de la Lliga Àrab, i el trasllat a Tunísia de la seu de l'organització.

INFORME
1990

AMNISTIA INTERNACIONAL

INFORME 1990

El Informe Anual 1990 de Amnistía Internacional analiza las preocupaciones de la organización en 138 países. Habla de presos de conciencia en 71 naciones, torturas y malos tratos en 96. Desapariciones en 20. Ejecuciones extrajudiciales en 40.

Cuenta también como tú puedes colaborar con más de 700.000 personas de 150 países para defender los derechos humanos.

Envíe este cupón a: AMNISTIA INTERNACIONAL, Apto. 50.318 - 28080 Madrid.

Quiero recibir (indique número) _____ ejemplar/res del Informe Anual 1990.

Precio por ejemplar: 1.500 pesetas

Forma de pago: Mediante talón nominal

(indique lo que proceda) Mediante contrareembolso (más 200 ptas. gastos de envío)

Nombre y apellidos: _____

Dirección: _____

Provincia: _____ C.P.: _____